

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

**A Tanács 2001. május 28-i 1206/2001/EK RENDELETE alkalmazása során
felmerülő gyakorlati kérdésekről**

A Tanúmeghallgatás iránti megkeresés és a Tanúmeghallgatás közvetlen fogantatása a megkereső
bíróág által című részek szerzője **dr. Tiszavölgyi Gyöngyvér**, bírósági titkár

Az Alperes meghallgatása iránti megkeresés és a Szakértői bizonyítás iránti megkeresések című részek
szerzője **dr. Kardos Gyula**, bírósági titkár

2013. július 29.

Bevezetés

A polgári és kereskedelmi ügyekben a bizonyításfelvétel tekintetében történő, a tagállamok bírósági közötti együttműködésről szóló 1206/2001/EK rendelet alapján évente közel ötven megkeresés is érkezik egy-egy az eljárásra kijelölt a törvényszék székhelye szerinti járásbírósághoz, azonban a rendelet alkalmazása során számos olyan kérdés merül fel, melyre a rendelet nem ad választ. A megkereséseknek közel a fele az alperes meghallgatására irányul, szintén hasonló számban irányul megkeresés tanúmeghallgatás fogatosítására, míg szakértői bizonyítás iránti megkeresés csak egy-egy érkezik. Jelen cikk a rendelet alkalmazása során felmerülő egyes kérdésekkel és az ezekre a gyakorlat által kialakított lehetséges válaszokkal foglalkozik a megkeresések jellege szerinti alcímekre bontva.

Alperes meghallgatása iránti megkeresés

Az alperesi meghallgatás iránti megkeresések esetében a kérdések nagy része abból adódik, hogy a magyar eljárási szabályok nem teszik lehetővé az alperes megkeresett bíróság útján történő meghallgatását, ugyanis a Pp. 201. § (3) bekezdése alapján bizonyítást lehet megkeresett bíróság útján lefolytatni. A Pp. 166. § (1) bekezdése szerint bizonyítási eszközök különösen a tanúvallomások, a szakértői vélemények, a szemlék, az okiratok és egyéb tárgyi bizonyítékok. Ebből következően az alperes nyilatkozata a magyar jogszabályok alapján nem minősül bizonyítási eszköznek. Azonban tapasztalataink szerint több tagállam jogrendszerében lehetőség van az alperest megkeresett bíróság útján meghallgatni (pl.: Szlovákia, Csehország, Lengyelország). Mivel álláspontunk szerint az alperes meghallgatása - bár a magyar Pp. nem sorolja a bizonyítási eszközök közé - nem ellentétes a magyar jogrenddel, az ilyen megkeresések teljesítését nem tagadhatja meg a bíróság. E körben figyelemmel kell lenni az EK rendelet preambulának 11. bekezdésére is, mely szerint a rendelet eredményességének biztosítása érdekében bizonyítás felvételére irányuló kérelem elutasításának lehetőségét szigorúan kivételes esetekre kell korlátozni.

A kérelem beérkezését követően az első kérdés, ami felmerülhet, hogy az alperest csak bíró

hallgathatja meg, vagy bírósági titkár is tarthat alperesi meghallgatást. Mivel a magyar polgári peres eljárásban az alperes meghallgatására tárgyaláson kerül sor, van olyan álláspont, mely szerint a meghallgatást csak bíró tarthatja. Álláspontunk és kialakult gyakorlatunk szerint azonban, mivel jelen esetben nem kerül sor tárgyalás tartására, a Pp. 12/A. § (1) bekezdésére tekintettel az alperest bírósági titkár is meghallgathatja.

A rendelet semmilyen módon nem szabályozza azt kérdést sem, hogy az alperest milyen figyelmeztetéssel kell a meghallgatásra idézni. Abban az esetben ugyanis, ha a peres eljárásokban alkalmazott mintán adjuk ki az idézést, az alperest nyilvánvalóan téves tájékoztatással is ellátjuk. Abban ugyanis az kerül feltüntetésre, hogy milyen jogkövetkezménye van annak, amennyiben a felperes, illetve az alperes nem jelenik meg a tárgyaláson (pl.: permegszüntetés, bírósági meghagyás), ami a meghallgatásról való távolmaradás esetén nyilvánvalóan nem alkalmazható. Kérdésként merül fel az is, hogy amennyiben mégis a peres eljárásban alkalmazott idézést használjuk, az alperest első tárgyalásra vagy folytatólagos tárgyalásra idézzük, személyes megjelenés kötelezettségével, vagy anélkül kell idéznünk. Mivel a rendeletben e vonatkozásban semmilyen szabályozás nem található, a gyakorlatnak kell kialakítania a választ, ebben a körben nem tapasztaltunk egységességet.

Az idézés kibocsátását követően újabb kérdés merül fel abban az esetben, amennyiben az alperes a meghallgatáson nem jelenik meg. A meghallgatást a bíróság nyilvánvalóan nem tudja megtartani, ugyanis nem tudja feltenni az alperesnek a megkereső bíróság kérdéseit. Ebben az esetben a bíróság új határnapot tűzhet az alperes meghallgatására, azonban az már nem került szabályozásra, hogy erre hány alkalommal köteles. Gyakorlatunk szerint két alkalommal kíséreljük meg a meghallgatásra az alperest idézni. Amennyiben ez eredménytelen, az ezekről készült jegyzőkönyvet a megfelelő nyomtatványokkal visszaküldjük a megkereső bíróságnak, és a megkeresett bíróság útján történő eljárás eredménytelenül fejeződik be.

Az alperes távolmaradása esetében merül fel annak szankcionálásának kérdése is. Több megkereső bíróságtól érkezett már olyan irányú felhívás, hogy szabjon ki a bíróság pénzbírságot, vagy vezettesse elő a távol maradó alperest. Az Ek rendelet 13. cikke szerint amennyiben szükséges, a megkeresett bíróság megfelelő kényszerítő intézkedéseket alkalmaz, azon esetekben, illetve olyan

mértékben, ahogyan azt a tagállamának joga az ugyanolyan célból a saját belföldi hatóságai vagy az érintett felek valamelyike által előterjesztett kérelem teljesítésére írja elő. A magyar polgári perrendtartás az alperessel szemben a szankciók alkalmazását csak a perek meghatározott igen szűk körében teszi lehetővé (pl. apaság megállapítása iránti perek), egyéb esetekben a bíróság érdemi döntése során került értékelésre az alperes „hallgatása”. Erre tekintettel a bíróság nyilvánvalóan nem tehet eleget ennek a felhívásnak. Ugyanakkor az alperes távolmaradása ezáltal tulajdonképpen jogkövetkezmény nélkül marad, ugyanis jelen eljárásban nincs lehetőség olyan a Pp. által alkalmazott következmény alkalmazására sem, mint a bírósági meghagyás kibocsátása.

Nem egyedi az az eset sem, amikor az alperes azért nem tud megjelenni a bíróságon, mert a megjelenéssel járó útiköltséget nem tudja megfizetni. Konkrét esetben fordult elő, hogy a rendelet alapján bizonyítás foganatosítására illetékességgel rendelkező székhely szerinti járásbíróstól 70 kilométerre lakó alperes beadványában kérte, hogy a bizonyítást a lakóhelye szerinti járásbíróság folytassa le, figyelemmel arra, hogy a 70 km-nyi utazás költségeit nem tudja megfizetni. Mivel a magyar eljárási szabályok nem teszik lehetővé, hogy a bíróság az alperes útiköltségét megtérítse, és az illetékességi szabályok alapján a bizonyítást kizárólag a székhely szerinti járásbíróság folytathatja le, a megkeresés eredménytelen maradt, mert az alperes a meghallgatáson nem tudott megjelenni.

Több alkalommal fordult elő olyan eset is, hogy az alperest a meghallgatásra büntetés-végrehajtási intézetből kellett előállítani. Ebben az esetben az merült fel kérdésként, hogy az alperes előállításának költségeit ki fogja viselni. Abban az esetben ugyanis, amennyiben az alperes maga döntheti el, hogy a bíróságon a polgári peres eljárásban meg kíván-e jelenni, előállításának költségeit viselnie kell. Azt azonban, hogy személyes megjelenés kötelezettségével kell-e idézni a tárgyalásra, mint arra már korábban is utaltam a rendelet nem szabályozza. Ebből az következik, hogy az adott esetben eljáró bíróság idézési gyakorlatának lesz a következménye az, hogy az alperes végül köteles-e a költségeket viselni. A költségek viseléséről természetesen ezekben az esetekben nem a bíróság hoz határozatot, de az idézésben foglaltak által mégis közvetve döntést hoz a kérdésben.

A meghallgatás során további problémaként merülhet fel az, hogy a bíróságnak általában nincs tudomása arról, hogy az alperes részére mely iratok kerültek korábban kézbesítésre, mely iratokat ismer.

Nyilvánvaló, hogy a rendelet a bíróság számára nem teremt kötelezettséget az iratok kézbesítésére is, azonban adott esetben amennyiben az alperes a keresetlevelet vagy valamely nyilatkozatot nem ismeri, azt is ismertetni kell vele. Ebben az esetben viszont kérdésként merül fel, hogy elvárható-e az alperestől, hogy olyan ügyben tegyen azonnal nyilatkozatot, amelyben egyes iratokat a nyilatkozattételét közvetlenül megelőzően ismert meg a bíróságon.

A meghallgatás során problémaként merült fel több alkalommal is, hogy a megkereső bíróság által készített magyar nyelvű fordítás olyan mértékben volt pontatlan, hogy a bíróság sem tudta értelmezni magát a kérdést sem. Ebben az esetben nyilvánvalóan nem várható el az alperestől, hogy választ adjon a kérdésre, azonban ezáltal maga az eljárás célja hiúsul meg. A bíróság a megkeresést ebben az esetben teljesítette, azonban egyes kérdések vonatkozásában azt rögzítette a jegyzőkönyvben, hogy azok nem értelmezhetőek magyar nyelven.

Problémaként merül fel az is, hogy Magyarország az angol nyelven előterjesztett kérelmeket is elfogadja. Az angol nyelven érkező kérelmek alapján történő eljárás azonban elhúzódik és magas költségekkel jár. A rendeletben meghatározott 90 napos határidőt ebben az esetben valószínűleg nem fogja tudni betartani a bíróság, ugyanis mindenekelőtt le kell fordítania a megkeresést magyar nyelvre, amely már önmagában több hétig tart. A fordítás költségeit pedig a bíróságnak kell viselnie, ugyanis a megkereső bíróság a kérelem előterjesztésére meghatározott nyelvek egyikén küldte meg kérelmét.

Kérdésként merülhet fel az is, hogy minden alperesi meghallgatás iránti indítvány elfogadható-e. A gyakorlatban előfordult olyan megkeresés, amely kizárólag annak a megjelölésére irányult, hogy az alperes által korábban közölt több cím közül, melyiken tartózkodik ténylegesen. Ebben az esetben kétséges, hogy van-e helye a rendelet alkalmazásának, valóban bizonyítás lefolytatásának lehet-e ezt tekintetni. Tovább árnyalja a képet az, ha olyan megkeresés érkezik, hogy az alperest hallgassa meg a bíróság konkrét kérdésekben, azonban több idézési címet is megjelöl, így valójában annak felderítésére is irányul az eljárás, hogy hol tartózkodik ténylegesen az alperes.

Tanúmeghallgatás iránti megkeresés

Az 1206/2001/EK rendelet alapján érkező megkeresések további jelentős részét a tanúmeghallgatás iránti megkeresések képezik. Bizonyos problémák a tanúmeghallgatások esetében megegyeznek az alperesi meghallgatásnál felmerült problémákkal, mint például az angol nyelven előterjesztett kérelmek esete, vagy a kérdések fordításának pontatlansága. Ezért azok itt külön nem kerülnek részletezésre, azonban a tanúmeghallgatások vonatkozásában számos egyéb kérdés is felmerül.

Az egyik ilyen kérdés az, hogy milyen feltételeknek kell megfelelnie a megkeresésnek. A Pp. 202. § (1) bekezdése alapján, ha a bizonyítást megkeresés útján fogantatosítják a megkeresett bírósághoz meg kell küldeni azokat az iratokat, amelyek a megkeresés elintézéséhez szükségesek. A megkeresett bírósággal a tanács elnöke közli mindazokat a kérdéseket, amelyeket a bizonyítás során tisztázni kell, illetve mindazokat az adatokat, amelyek a bizonyítás lefolytatásához szükségesek. Ezzel szemben az EK rendelet 4. cikke (1) bekezdésének e) pontja alapján a kérelmet a rendelet mellékletében szereplő a) formanyomtatványon, illetve adott esetben i) formanyomtatványon kell benyújtani, és a következő adatokat kell megadni: amennyiben a kérelem személy vizsgálatára irányul a vizsgálatnak alávetendő személy neve, címe; a vizsgálatnak alávetendő személynek feltenni kívánt kérdések; illetve a vizsgálat tárgyát képező tényállás.

A rendelet és a Pp. eltérése kapcsán egy konkrét esetben felmerült, hogy a bíróság a kérelem teljesítését elutasította, mert az nem tartalmazott kérdéseket, kizárólag a meghallgatandó tanú adatait, valamint egy néhány soros tényállást. A megkereső bíróság az ügyben a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumhoz fordult, ahonnan a bíróság az ügyben azt a tájékoztatást kapta, hogy ebben az esetben is teljesíteni kell a megkeresést. A Minisztérium tájékoztatása szerint ugyanis az EK rendelet eredeti hivatkozott német, angol és francia nyelvű verziójából egyértelműen kitűnik, hogy a kérdések és a tényállás kérelemben való szerepeltetése vagylagos. Erre tekintettel a kérelem teljesítéséhez a vizsgálat tárgyát képező tényállás leírása is elegendő, így a kérelem nem utasítható vissza arra hivatkozással, hogy abban a meghallgatandó személynek felteendő konkrét kérdések nem szerepelnek.

Ez nincs összhangban a magyar Pp. rendelkezéseivel, azonban ennél nagyobb jelentősége van annak, hogy a bíróságnak sokszor csak pár soros tényállás áll a rendelkezésére. Az ügy iratait nem ismeri,

így nem tudja megállapítani, hogy a per érdemi eldöntése szempontjából a megkereső bíróság számára melyek a releváns tények, ezért nagy valószínűséggel a megfelelő kérdéseket sem tudja feltenni a tanúnak. A konkrét esetben egy többszereplős közlekedési balesetről volt szó, azonban összesen 5-6 sor alapján kellett a bíróságnak eldöntenie, hogy milyen kérdéseket tegyen fel.

A tanú idézésével kapcsolatban abban az esetben merül fel probléma, ha az a címéről „ismeretlen” vagy „ismeretlen helyre költözött” jelzéssel érkezik vissza. A magyar bíróság a Pp. rendelkezései alapján hivatalból nem szerezheti be a tanú esetleges új lakcímére vonatkozó adatokat, azonban a megkereső bíróság, illetve a megkereső bíróság előtt eljáró külföldi felek sok esetben, figyelemmel a távolságra is, nincsenek abban a helyzetben, hogy könnyen beszerezzék a tanú idézhető címét. Ennek az a következménye, hogy ezekben az esetekben a megkeresés nagy valószínűséggel eredménytelenül fog zárulni. Hasonló esetben egy belföldön folyamatban lévő perben a felek könnyen beszerezhetnék a tanú megváltozott lakcímét.

Egy időben gyakran, újabban egy ritkábban fordul elő, hogy a megkereső bíróság eskü alatt kéri a tanút meghallgatni. A Pp. 166. § (2) bekezdése alapján eskünek a perben helye nincs. Figyelemmel arra, hogy a megkeresés ebben az esetben a magyar Pp. tiltó szabályával áll ellentétben, a bíróság a tanút eskü nélkül hallgatja meg, és tájékoztatja a megkereső bíróságot a Pp. 166. § (2) bekezdésében foglaltakról. Az EK rendelet preambuluma (12) bekezdése alapján ugyanis a megkeresett bíróság tagállamának joga szerint hajtja végre a kérelmet. A megkereső bíróságok ezidáig a tájékoztatást minden alkalommal tudomásul vették, talán ennek is tudható be, hogy egyre kevesebb ilyen megkeresés érkezik.

A tanú meghallgatás kapcsán szintén problémaként merül fel a költségek viselése és kifizetése. Az EK rendelet a preambuluma (16) bekezdésében ugyan rendelkezik a szakértőnek és a tolmácsnak járó díj kifizetéséről és viseléséről, azonban a tanú útiköltségéről nem rendelkezik. A magyar eljárási szabályok szerint azt a tanú meghallgatást indítványozó fél előlegezi. Amennyiben ezt a szabályt megpróbáljuk alkalmazni az EK rendelet alapján foganatosított tanú meghallgatások esetében is, az számos kérdéshez vezet. A megkeresést tartalmazó „A” formanyomtatványból sem azt nem lehet megállapítani, hogy melyik fél indítványozta a tanú meghallgatást, sem azt, hogy a fél részesül-e költségkedvezményben. További probléma, hogy amennyiben a bíróság megállapítja a tanú útiköltségét, erről egy fellebbezhető végzést

hoz. Kérdés, hogy ezt hogyan kézbesíti a feleknek, amennyiben lefordítja, ki viseli a fordítás költségeit. Pergazdaságossági szempontból is aggályos, hogy a tanú néhány ezer forintos útiköltségéről hozott végzést, több tízezer forintért fordítjuk le a megkereső bíróság nyelvére. A másik kérdés az, hogy jogerős útiköltséget megállapító végzés alapján fog-e döntést hozni a megkereső bíróság arról, hogy ki viseli azt a peres felek közül, illetőleg amennyiben a fél önként nem teljesít, annak a végrehajtása is egy hosszadalmas eljárást eredményez. Így arra garancia nincsen, hogy a tanú útiköltségéhez valaha ténylegesen hozzájut. Tapasztalataink szerint a tanúk, az útiköltség megállapításának bonyolultságát megismerve, inkább nem tartanak arra igényt, azonban ezáltal megkerüljük és nem megoldjuk a rendelet alkalmazása során felmerülő kérdést.

Tanúmeghallgatás közvetlen foganatosítása a megkereső bíróság által

Az EK rendelet lehetővé teszi azt is az 1. cikk (1) bekezdésének b) pontja alapján, hogy egy tagállam bírósága az adott tagállam jogának rendelkezéseivel összhangban egy másik tagállamban közvetlenül folytasson le bizonyítást (telefon-konferencia, video-konferencia). Ilyen irányú kérelem nagyon ritkán fordul elő, azonban megszervezése hónapokat vesz igénybe.

Egy konkrét ügyben Svédországból érkezett megkeresés a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumon keresztül, ugyanis a megkereső bíróság a tanút telefon-konferencia keretében kívánta meghallgatni. Az ügyben az első probléma a telefon-konferencia kivitelezésével kapcsolatban merült fel, ugyanis a bírósági tárgyalókban nincs telefonvonal. A problémát a bíróság végül úgy oldotta meg, hogy a meghallgatás a bíróság elnökének szobájába került kitűzésre, ahol rendelkezésre állt egy kihangosítható telefon, illetve ahonnan lehetőség volt külföldi telefonszám felhívására.

A következő kérdés a tanú idézésével kapcsolatban merült fel. Az EK rendelet 17. cikkének (2) bekezdése alapján közvetlen bizonyításfelvételnek csak akkor van helye, ha önkéntes alapon, kényszerítő intézkedések alkalmazása nélkül foganatosítható. A megkereső bíróságnak az érintett személyt a meghallgatás önkéntes jellegéről tájékoztatnia kell. Figyelemmel arra, hogy az ügyben az idézést a megkeresett bíróság küldte meg a tanúnak, egyben arról is tájékoztatta, hogy nem köteles megjelenni a

bíróságon. Ez azt jelenti, hogy a bíróságok a központi szerveken keresztül ebben az esetben hónapokon át szerveztek egy olyan tanúmeghallgatást, amelyen a tanú nem volt köteles megjelenni, ezért komoly esély volt annak eredménytelenségére. Célszerű lenne, ha lehetőség lenne arra, hogy a bíróság előzetesen nyilatkozatra hívja fel a tanút, hogy egyáltalán meg kíván-e jelenni a meghallgatáson. Az adott ügyben a magyar bíróság e körben felvette a kapcsolatot a megkereső bírósággal, azonban a megkereső svéd bíróság tájékoztatása szerint a svéd eljárási jog ezt nem tette lehetővé.

Kérdésként merül fel az is, hogy ezekben az esetekben a tolmácsot kinek kell biztosítani, a tanú útiköltségét ki előlegezi, illetve ki fizeti meg, figyelemmel arra, hogy az EK rendelet 17. cikke nem tartalmaz a költségekre vonatkozó rendelkezést. A Minisztérium álláspontja szerint ebben az esetben a költségek viselésére a külföldi bíróság államának joga irányadó, illetve az ezzel összefüggő intézkedéseket is a külföldi bíróságnak kell meghoznia. Következésképpen ilyen esetekben a külföldi bíróságnak közvetlenül kell intézkednie a tanú költségeinek megtérítése iránt. A Minisztérium álláspontja szerint a magyar bíróságnál esetlegesen felmerült költségeket a külföldi bíróságnak a rendelet a vonatkozó rendelkezésének hiányában szintén meg kell térítenie, hiszen az az ő eljárása során keletkezett. Mindezek alapján a Minisztérium azt a tanácsot adta, hogy előzetesen keressük meg a svéd bíróságot annak tisztázása érdekében, hogy biztosít-e tolmácsot a meghallgatás során.

A konkrét ügyben a svéd bírósággal hatékonyan lehetett e-mail útján együttműködni, vállalták a tolmács biztosítását, ezért a magyar bíróság feladata pusztán annyi lett volna, hogy a tanú személyazonosságát tanúsítsa, illetve a felügyelje, hogy az eljárás nem ellentétes a magyar joggal. Az ügy végül mégsem sikeres tanúmeghallgatással zárult, ugyanis bár a tanú az idézésre megjelent, az előre egyeztetett időpontban a svéd bíróság részéről egy ügyintéző hívta fel a magyar bíróságot azzal az angol nyelven adott tájékoztatással, hogy a felek megegyeztek, a tárgyalás ezért elmarad, a tanú költségeit a felperes viseli. A magyar bíróság egyéb lehetőség hiányában a tanú költségét végzésével megállapította, és megküldte a végzést mind a megkereső bíróságnak, mind a felperesnek. A bíróságnak arról már nincs további információja, hogy a tanú végül hozzájutott-e a megállapított összeghez.

A fentiek figyelembevételével nem véletlen, hogy meglehetősen ritkán élnek a megkereső bíróságok a bizonyítás közvetlenül történő fogatosításának lehetőségével, ugyanis annak előkészítése

során meglehetősen hosszas és bonyolult egyeztetések szükségesek (a fenti példa szerinti egyeztetések több mint fél évig zajlottak), és annak eredményességét sem garantálja semmi. Ezzel szemben amennyiben a megkereső bíróság az általa feltenni kívánt kérdéseket leírja, a megkereső bíróság a tanút már a megfelelő jogkövetkezmények alkalmazásával kényszeríteni tudja arra, hogy a bíróság előtt megjelenjék és a tanúzási kötelezettségének eleget tegyen. A meghallgatás elmulasztása esetén is nyilvánvalóan egyszerűbben tud a megkeresett bíróság újabb meghallgatást kitűzni, így az eljárás ezen formája nyilvánvalóan sokkal hatékonyabb. A feleket pedig semmi nem zárja el attól, hogy a megkeresett bíróság előtt akár személyesen, akár képviselőjük útján megjelenjenek, és a meghallgatáson feltegyék esetleges kérdéseiket.

Szakértői bizonyítás iránti megkeresések

A bizonyításfelvétel iránti megkeresések közül legritkábban szakértői bizonyítás lefolytatása iránti megkeresés érkezik. Az EK rendelet alapján ezzel van a legkevesebb probléma, ugyanis a rendelet preambuluma (16) bekezdése a költségek viselését egyértelműen szabályozza. Kimondja, hogy a szakértőnek és a tolmácsoknak kifizetett díjak, illetve a 10. cikk (3) és (4) bekezdésének alkalmazásából adódó költségek nem terhelhetik a megkeresett bíróságot. Amennyiben szakértői vélemény szükséges, a megkeresett bíróság a kérés teljesítését megelőzőleg kérheti a megkereső bíróságot, hogy a költségek fedezetére alkalmas összegű letétet helyezzen el, illetve előleget fizessen meg.

A gyakorlatban legfeljebb az merül fel problémaként, hogy az eljárás lefolytatása hosszabb ideig tart. A megkeresett bíróság ilyenkor ugyanis felhívja a szakértőt, hogy nyilatkozzon arról, hogy milyen összeg letétbe helyezése szükséges a bizonyítás lefolytatásához. Amennyiben a megkereső bíróság által leírt tényállás nem kellően pontos lehetséges, hogy az összeg meghatározásához előbb további pontosítás szükséges. A szakértő nyilatkozatának ismeretében a bíróság felhívja a megkereső bíróságot a megadott összeg letétbe helyezésére, és csak ennek teljesítését követően kerülhet sor a szakértő kirendelésére, így a megkeresés megérkezésétől a kirendelésig több hónap is eltelhet.

Összegzés

Az EK rendelet alkalmazása során elsődlegesen azt lehet megállapítani, hogy nagyon hasznos, hogy lehetőség van arra, hogy a bizonyításfelvétel egyszerűsödjön és költségtakarékosabbá váljon abban az esetben, ha az Európai Unió valamely tagállamában indult eljárásban más tagállamban is bizonyítást kell folytatni. A problémafelvetések alapján azonban látszik, hogy nyilvánvalóan a tagállamok jogrendszerének különbözőségéből is adódóan, nem elegendő ezt a kérdést egy mindösszesen 24. cikkből álló rendeletben szabályozni. Mivel jelen esetben a bíróságoknak mégis ezzel a 24. cikkből álló jogszabállyal kell dolgoznia, a magyar bíróságok gyakorlatának kell kialakítania a megválaszolatlanul maradó kérdésekre a megoldási lehetőségeket. A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, mint központi hatóság a bíróság megkereséseire minden esetben készségesen tájékoztatást nyújt, azonban a hatékony és egységes eljárás érdekében célszerű lenne megkísérelni a magyar bíróságok eljárását összehangolni. A rendelet által megválaszolatlanul hagyott kérdések ugyanis nyilvánvalóan különböző gyakorlati megoldásokhoz vezethetnek, ezért a cikket esetlegesen vitaindítónak is szánjuk. Lehetséges, hogy vannak olyan bíróságok, amelyek a felmerült problémákat másként, esetleg egyes esetekben hatékonyabban oldják meg, illetve az is, hogy a fentiektől egészen különböző problémák is felmerültek.